

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

14.11.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Мовні питання

[Інтерфакс. – 2024. – 14 лист. Лише українською у побуті розмовляє 58% українців, лише російською 9% – соціопитування. – Інф.](#)

Театр

[Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Музична сенсація в Києві: опера «Креонт» Дмитра Бортнянського повернулася на сцену через 200 років. – Асадчева Т.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. У листопаді «Київ Модерн-балет» презентує сучасну версію «Аліси в Задзеркаллі». – Катаєва М.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Київська опера відкрила маленьким слухачам основи «Джазової абетки». – Асадчева Т.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 13 лист. У Києві вперше показали антиросійську драму «Дзяди» за поемою Міцкевича. – Інф.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2024. – 14 лист. У Києві пройде міжнародний фестиваль барокової музики KYIV BAROQUE FEST – 2024. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 13 лист. На участь у Нацвідборі на Євробачення – 2025 подали 369 заявок. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2024. – 14 лист. У Миколаєві відкрилася виставка дослідниці «таврійського розпису» Любові Паранюк. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Історія крізь епізоди: у столиці представили масштабні полотна Максима Малильо. – Катаєва М.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 14 лист. У Києві експонують роботи видатного одеського художника Ігоря Гусєва. – Лебедина О.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2024. – 14 лист. В Україні пройде фестиваль європейського кіно EUFF 2024. – Інф.](#)

[Village Україна. – 2024. – 13 лист. Фестиваль «Нове німецьке кіно» проведуть у кінотеатрі «Жовтень». Що покажуть. – Мельник К.](#)

Village Україна. – 2024. – 13 лист. Фільм «Глухі коханці» не приберуть з програми кінофестивалю в Таллінні попри звернення Держкіно. – Яковенко І.; УНН. – 2024. – 13 лист. Російський фільм «Глухі коханці» не прибиратимуть з основної програми Талліннського фестивалю. – Мурашко А.

Література

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. З фокусом на культуру: у столиці влаштують новий книжковий фестиваль. – Катаєва М.

NV. –2024. – 13 лист. Для письменників з усього світу. Український ПЕН оголосив про започаткування Стипендійної програми імені Вікторії Амеліної. – Інф.; Укрінформ. – 2024. – 14 лист. В Україні започатковують стипендійну програму імені Вікторії Амеліної. – Інф.

Український тиждень. – 2024. – 13 лист. «Голуби миру у вакуумі»: що не так з книжкою переможниці Букерівської премії. – Крупка А.

Український тиждень. – 2024. – 13 лист. Дім Кобринської стане резиденцією для письменниць. – Петренко-Цеунова О.

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. Роман Анастасії Левкової «За Перекопом є земля» вийшов у словацькому перекладі. – Інф.

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Війна та культурна спадщина: інтерв'ю з захисником українських пам'яток та військовим ЗСУ Кирилом Кобцевим. – Асадчева Т.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. В Австралії проведуть літературну подію до роковин Голодомору. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. У Фінляндії діаспора провела фестиваль «Українські кінодні у Гельсінкі». – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 13 лист. В українській бібліотеці у Лондоні проходить виставка портретів білорусів, полеглих за Україну. – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2024. – 13 лист. Український аудіогід з'явився у Музеї церковної спадщини у Вільнюсі. – Інф.

Мовні питання

Інтерфакс. – 2024. – 14 лист. Лише українською у побуті розмовляє 58% українців, лише російською 9% – соціопитування. – Інф.

Більшість українців (58%) заявляють, що розмовляють лише українською мовою у побуті, 9% – лише російською, 31% двомовні, свідчать результати опитування, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» на замовлення Центру аналізу та соціологічні дослідження (CISR) Міжнародного республіканського інституту (IRI) з 27 вересня до 1 жовтня. У західних областях України 90% україномовних, 1% російськомовних та 6% білінгвів, у центрі 65% україномовних, 6% російськомовних та 27% білінгвів, на півдні 32% україномовних, 16% російськомовних та 51% білінгвів, на сході 24% україномовних, 22% російськомовних та 52% білінгвів. З тих, хто розмовляє лише українською, 92% кажуть, що розмовляють цією мовою давно, а 8% – що перейшли неї нещодавно і цілеспрямовано. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1027327.html>

Театр

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Музична сенсація в Києві: опера «Креонт» Дмитра Бортнянського повернулася на сцену через 200 років. – Асадчева Т.

Нещодавно у Дипломатичної академії відбулася світова прем'єра опери-серія Дмитра Бортнянського «Креонт», партитура якої тривалий час вважалася втраченою. Захід відбувся у форматі закритого концерту. Ініціаторами цієї історичної події виступили народний артист України Герман Макаренко, Київ Classic Orchestra та Національна музична премія YUNA. Прем'єра пройшла під патронатом ЮНЕСКО, який надала особисто генеральна директорка Одрі Азуле, а також під патронатом загальноєвропейської федерації асоціацій EUROPA NOSTRA, яка опікується збереженням європейської культурної спадщини. «Як музикознавиця та дослідниця, я більше спеціалізуюся на творчості Максима Березовського – старшого сучасника Бортнянського. Тривалий час я шукаю його оперу «Демофонт» (від якої залишилися лише чотири арії) в каталогах архівів різних європейських держав. Шукаючи твори Березовського, я випадково натрапила на рукопис опери Дмитра Бортнянського «Креонт». Ця знахідка стала сенсаційною для мене...», – зазначила Ольга Шуміліна. Відновлення партитури вимагало величезних зусиль, бачення і сміливості з боку творчої команди проекту та диригента-постановника Германа Макаренка. До участі у концертному виконанні оперної вистави був зібраний колектив з п'яти солістів, які виконали головні ролі у виставі у супроводі Національного президентського оркестру. Варто відзначити володарку віртуозного сопрано, солістку Національної опери України, заслужену артистку України Ольгу Фомічову, яка виконала головну роль Антигони. Образ самого правителя Креонта втілює досвідчений тенор, соліст Національної філармонії України Сергій Бортник. Значну роль в музичній партитурі «Креонта» відіграє хор, який за традицією опер-серія, втілює суспільну думку щодо основних

сюжетних подій та драматургії твору. Хорові епізоди були майстерно втілені артистами знаменитої Національної хорової капели «ДУМКА». Першими глядачами закритої світової прем'єри стали понад 200 поважних гостей, серед яких іноземні послы, що відповідають за культурний обмін України та світу, уповноважені особи та дипломати. Нова інтерпретація опери Дмитра Бортнянського «Креонт» повертається до культурної спадщини України. Наступним кроком проєкту стане презентація на міжнародних культурних майданчиках в усьому світі, Євросоюзі, ЮНЕСКО та видання комплексу нотного матеріалу. Також на презентації музичної вистави «Креонт» постановники повідомили, що ІР офіс (УКРНОІВІ) видав свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір – аранжування опери «Креонт» Дмитра Бортнянського. Ініціаторами та організаторами реєстрації аранжування опери видатного класика української музики є народний артист України Герман Макаренко і музикознавиця, докторка мистецтвознавства Ольга Шуміліна. Їм також належать майнові права на аранжування відповідно до договорів-замовлення з авторами. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104964/>

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. У листопаді «Київ Модерн-балет» презентує сучасну версію «Аліси в Задзеркаллі». – Катаєва М.

30 листопада, за фінансової підтримки Департаменту культури КМДА, Академічний театр «Київ Модерн-балет» представить балет на дві дії «Аліса в Задзеркаллі». Прем'єра відбудеться у МЦКМ «Жовтневий палац». Знайома з дитинства історія отримає нове втілення на столичній сцені. Ставить її хореографка Катерина Курман. Спеціально до балету музику написав український композитор Іван Гаркуша (John Nore). Новаторське бачення сценічних образів розробив художник костюмів Дмитро Курята. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/103647/>

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Київська опера відкрила маленьким слухачам основи «Джазової абетки». – Асадчева Т.

Нещодавно у Київській муніципальній опері відбулася прем'єра вистави «Джазова абетка», що стала продовженням циклу пізнавально-освітнього проєкту «Музичні класики для дітей та їхніх батьків». Унікальністю нової постановки є те, що її сценарій створений у співпраці з відомим джазовим музикантом, заслуженим діячем мистецтв, професором і композитором В'ячеславом Полянським. Музикант розповів, що над створенням сценарію він працював спільно з режисером театру Дмитром Тодорюком та зі своїм сином Тимуром Полянським, який є також відомим джазовим піаністом, композитором та майстром імпровізації. Подорожуючи сторінками «Джазової абетки», глядачі занурювалися у весь спектр джазової музики. Родзинкою програми став захопливий майстер-клас зі степу від Анастасії Старченко, 14-разової чемпіонки України, чемпіонки Європи, дворазової чемпіонки світу з американського степу та володарки Кубка світу з танців. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104940/>

Укрінформ. – 2024. – 13 лист. У Києві вперше показали антиросійську драму «Дзяди» за поемою Міцкевича. – Інф.

У Києві в Національній музичній академії в межах Міжнародного форуму Центральної та Східної Європи Via Carpatia 2024, вперше показали масштабну виставу «Дзяди» за поемою Адама Міцкевича, повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. П'єсу інтерпретувала до сучасного контексту польська режисерка Майя Клечевська і здійснила постановку разом із Івано-Франківським національним драматичним театром ім. Івана Франка та директором – художнім керівником Ростиславом Держипільським. За словами міністра культури та стратегічних комунікацій Миколи Точицького, ця вистава символізує єдність України та Польщі. Вперше Франківський драмтеатр продемонстрував виставу у 2023 році, і вже тоді вона отримала високу оцінку в Польщі та була визнана головною театральною подією року. Вона також увійшла до шорт-листа номінації «За найкращу виставу на перетині театральних жанрів, мистецького синтезу і перформативних форм» Фестивалю-премії ГРА – 2024. Сюжет вистави звертається до спільної історії українців і поляків, їхньої боротьби проти російської агресії. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926700-u-kievi-vperse-pokazali-antirosijsku-dramu-dzadi-za-poemou-mickevica.html>

Музика

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. У Києві пройде міжнародний фестиваль барокової музики KYIV BAROQUE FEST – 2024. – Інф.

У Києві з 14 по 22 листопада у Національній філармонії України пройде міжнародний фестиваль барокової музики Kyiv Baroque Fest – 2024, на який прийдуть відомі виконавці з Франції та Німеччини, а також з'їдуться українські зірки барокової музики. Kyiv Baroque Fest розпочнеться концертом *La mystérieuse (Modérément)* – речиталем суперзірки світової ранньої музики, клавіриста Жана Рондо, який грає на різноманітних клавійних інструментах. Він представить програму відомих творів французької клавесинної традиції XVII–XVIII століть, що демонструють її самотність. Закриватиме фестиваль 22 листопада Андреас Шолль – перший контратенор-хедлайнер фестивалю BBC Prom, чії музичні нагороди охоплюють усі уявні в світі сучасної музичної індустрії відзнаки. Програма за його участі називається *Ich habe genug*. Також в концерті візьмуть участь *Liatoshynskyi Capella: Early Music Ensemble&Choir* Національного будинку музики, диригентка – Наталія Хмільєвська. Організатори фестивалю впевнені, що Kyiv Baroque Fest – новий початок довгоочікуваної історії. Адже відтепер Національна філармонія України у партнерстві з *Open Opera Ukraine* та Національним будинком музики щороку пропонуватиме меломанам та поціновувачам ранньої музики можливість занурюватись, слідкувати та відкривати цей мейнстрімний напрям сучасного музичного світу. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926946-u-kievi-projde-miznarodnij-festival-barokovoi-muziki-kyiv-baroque-fest2024.html>

Укрінформ. – 2024. – 13 лист. На участь у Нацвідборі на Євробачення – 2025 подали 369 заявок. – Інф.

Суспільне Мовлення завершило прийом заявок на національний відбір на Євробачення – 2025, отримавши 369 заявок з України, США, Великої Британії, Німеччини та інших країн. Прийом заявок тривав з 17 вересня до 10 листопада. Загалом 232 сольні виконавці та 72 гурти подали 374 пісні (деякі виконавці надіслали більше ніж одну композицію). Після попереднього відбору сформуєть лонглист із 20-ти виконавців, які візьмуть участь у прослуховуваннях. До 20 грудня буде обрано до дев'яти фіналістів, а ще одного учасника чи учасницю фіналу визначать шляхом онлайн-голосування. Остаточний список фіналістів оголосять до 17 січня 2025 року. Фінал Нацвідбору, в якому переможця визначатимуть глядачі та журі, запланований на лютий 2025 року. Представник України виступить на 69-му Євробаченні, яке пройде в Базелі, Швейцарія. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926661-na-ucast-u-nacvidbori-na-evrobacenna2025-podali-369-zaavok.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. У Миколаєві відкрилася виставка дослідниці «таврійського розпису» Любові Паранюк. – Інф.

У Миколаєві відкрилася персональна художня виставка «Миттєвості творчості» дослідниці «таврійського розпису» Любові Паранюк. Про це повідомила організаторка заходу, голова ГО «Культурно-мистецька асоціація «Арт-спокуса», заслужений працівник культури України Валентина Кривцова. За її словами, в експозиції представлено роботи, виконані у техніці живопису по тканині. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926788-u-mikolaevi-vidkrilasa-vistavka-doslidnici-tavrijskogo-rozpisu-lubovi-paranuk.html>

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Історія крізь епізоди: у столиці представили масштабні полотна Максима Малильо. – Катаєва М.

У Національному музеї «Київська картинна галерея» у межах проєкту для молодих митців «Творча лабораторія» відкрилась виставка «Життя українських людей» Максима Малильо. Художник представив серію картин митця, створену у 2019 – 2022 роки. Вони досить великі за розміром, поєднують живописні та графічні прийоми, та переважно виконані у стриманих, майже монохромних кольорах. Виставка триватиме до 1 грудня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104903/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 14 лист. У Києві експонують роботи видатного одеського художника Ігоря Гусєва. – Лебедина О.

У Національному музеї «Київська картинна галерея» відкрилася виставка робіт Ігоря Гусєва, українського художника з Одеси. Виставка відображає багатогранний підхід митця до складної реальності війни, включаючи серії «Безпілотник над імперією», «Третя світова війна» та «Картотека». Крім цих нових робіт, відвідувачі можуть побачити ретроспективну серію «Теорія струн», що розкриває його творчий шлях у більш спокійному контексті. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-eksponujut-roboti-vidatnoho-odeskoho-khudozhnika-ihorja-husjeva.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. В Україні пройде фестиваль європейського кіно EUFF 2024. – Інф.

З 18 по 24 листопада відбудеться онлайн-фестиваль європейського кіно EUFF 2024, організований Представництвом Європейського Союзу спільно з культурними інституціями Goethe-Institut, Institut Français та Cineuropa. Про це Державне агентство України з питань кіно повідомило у Фейсбуці. Фестиваль пропонує до перегляду визначні роботи європейського кіно. Крім основної програми, фестиваль включає спеціальну добірку фільмів, представлених посольствами країн – членів ЄС. EUFF 2024 розпочнеться офлайн-відкриттям та показом фільму «Лазневе сестринство», який здобув нагороду Європейської кіноакадемії як найкращий документальний фільм. Показ відбудеться за сприяння посольства Естонії в Україні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926956-v-ukraini-projde-festival-evropejskogo-kino-euff-2024.html>

Village Україна. – 2024. – 13 лист. Фестиваль «Нове німецьке кіно» проведуть у кінотеатрі «Жовтень». Що покажуть. – Мельник К.

Фестиваль «Нове німецьке кіно» проведуть з 14 до 20 листопада в кінотеатрі «Жовтень». Цього року організатори анонсують не лише прем'єри, а й ретроспективні покази. У програмі: кримінальна комедія «Два до одного» Натії Брункорст (відкриє фестиваль); мелодрама «Все, чим ти є» Міхаєля Феттера Натанскі; політичний трилер «Насіння священного інжиру» Мохаммада Расулофа; чорна комедія «Вмирання» Маттіаса Глазнера; стрічки «Небо над Берліном» й «Ідеальні дні» Віма Вендерса тощо. Також команда фестивалю організує чотири кінопокази німецьких фільмів «Кіно поза екраном: знакові німецькі фільми у місті» в Мистецькому арсеналі, книгарні «Сенс», кафе Urban Space 500, клубі «K41» на Кирилівській і кіноархіві «Довженко-Центру». Пізніше фестиваль проведуть у Львові, Харкові, Одесі, Чернівцях, Запоріжжі й Дніпрі. Дати цих показів оголосять додатково. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/356815-festival-laquo-nove-nimetske-kino-raquo-provedut-u-kinoteatri-laquo-zhovten-raquo-scho-pokazhut>

Village Україна. – 2024. – 13 лист. Фільм «Глухі коханці» не приберуть з програми кінофестивалю в Таллінні попри звернення Держкіно. – Яковенко І.; УНН. – 2024. – 13 лист. Російський фільм «Глухі коханці» не прибиратимуть з основної програми Талліннського фестивалю. – Мурашко А.

Фільм «Глухі коханці» російського режисера Бориса Гуца не будуть прибирати з основної програми Талліннського кінофестивалю попри заклики Держкіно та МЗС. Після звернення Держкіно фільм про українську переселенку й росіянина вилучили зі спеціального відбору. Водночас його залишили в основній конкурсній програмі та покажуть в межах кінофестивалю. «Фільм є в програмі, оскільки він художньо та змістовно дуже яскравий, а також дає можливість говорити про актуальні теми. Якби ми піддавались забороні фільмів, то втратили б імунітет до пропаганди», – сказала директорка фестивалю Тііна Локк. Світова прем'єра «Глухі коханці» відбудеться на кінофестивалі та розпочне хвилю наклепу. «Цей фільм піддається нападкам з боку українців, білорусів і російських опозиціонерів, чії точки зору дуже різні», – каже Тііна Локк. Також фестиваль розіслав звернення, в яких наголошував, що фільм «Глухі коханці» не є російським, оскільки його автор залишив РФ після початку повномасштабної війни. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/356845-film-nbsp-laquo-gluhi-kohantsi-raquo-nbsp-ne-priberut-z-programi-kinofestivalyu-v-tallinni-popri-zvernennya-nbsp-derzhkino>

<https://unn.ua/news/rosiiskyi-film-hlukhi-kokhantsi-ne-prybyratymut-z-osnovnoi-prohramy-tallinnskofo-festyvaliu>

Література

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. З фокусом на культуру: у столиці влаштують новий книжковий фестиваль. – Катаєва М.

Новий книжковий фестиваль «Фундамент: історії про культуру», який презентує розмаїття українських видань про культуру, запрошує поговорити про культуру через книжки. «Фундамент» – це і назва тематичного книжкового магазину, який з грудня 2023-го року працює на нижньому поверсі Українського дому, а також історія та культура як основа розвитку суспільства. Фокусна тема фестивалю – модернізація як процес оновлення культури й суспільства, з акцентом на епоху модернізму, з новими ідеями та естетикою. На вибір теми кураторок надихнуло перевидання класичної праці літературознавиці Соломії Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі». Захід матиме чотири складові: тематичні виставки, курована книжкова виставка-продаж, публічні події та новаторські спецпроекти. Тема фестивалю буде репрезентована у виставках, одна з яких присвячена «Універсальному журналу», що видавався у Харкові у 1928–29 роках, а інша – постаті Соломії Павличко. Фестивальні публічні події фокусуються на знакових книжках про культуру, тенденціях у різних сферах культури й мистецтва, розмовах довкола книжок митців, видавців та інтелектуалів. Курована виставка-продаж представить відібрані експертами видання українських

видавництв та культурних інституцій за останні 2,5 роки. Фестиваль прагне надати якнайповніший зріз культурного нонфікшну і максимально наблизити ці книги до читача: розташовані у спільному просторі книжкові стелажі, спроектовані художницею Катею Лібкінд, перетворять атріум Українського Дому на атмосферну бібліотеку. У блоці спецпроектів будуть колекція букіністики й добірка мистецького самвидаву від кураторів книгарні «Фундамент». Авторські артбуки й зіни стали новою мистецькою модою в Україні. Видані в одиничному екземплярі, унікальні історії-сповіді звичайних людей та графічні витвори відомих художників репрезентують зріз суспільної думки, який для великих видавництв залишається в тіні. Подія-відкриття фестивалю 14 листопада – публічна розмова про суспільний запит на знання про культуру. У назву цієї дискусії покладені слова Соломії Павличко: «Культуру не можна переписати, але можна перечитати». Чому українці прагнуть більше читати, поміркують директорка Українського Дому Ольга Вієру, кураторки фестивалю Анастасія Євдокимова й Богдана Неборак, голова УКФ Наталя Кривда, директор Українського Інституту Володимир Шейко, співзасновник книгарні «Фундамент» в Українському Домі Андрій Онищенко та модератор обговорення Олексій Ананов. Також серед подій фестивалю: лекції про Аллу Горську, Василя Кричевського та український дизайн, обговорення перейменування вулиць, велокультуру та збереження мозаїк, презентації каталогу «Олександра Екстер: сцена – це світ», фотокниги Дар'ї Пишної «Prism of Obolon» («Призма Оболоні»), книги режисера Антоніо Лукіча «Мої думки про кіно. Як перекласти життя на сценарій», показ документального фільму «Як відновлюють Київ», стрічки «Феномен Курбаса», «Різдво разом» від Ukraïner, картини Дмитра Дальського 1929 року «Нариси радянського міста». Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104969/>

NV. –2024. – 13 лист. Для письменників з усього світу. Український ПЕН оголосив про започаткування Стипендійної програми імені Вікторії Амеліної. – Інф.; Укрінформ. – 2024. – 14 лист. В Україні започатковують стипендійну програму імені Вікторії Амеліної. – Інф.

INDEX у партнерстві з Українським ПЕН започатковує Стипендійну програму імені Вікторії Амеліної для письменників з України та з-за кордону. Програма відбуватиметься в рідному місті Амеліної Львові – аби вшанувати пам'ять і продовжити її місію. У 2025 році INDEX запросить до Львова двох письменників (українця та іноземця), які працюють в напрямку креативного письма, на тримісячний термін. У квітні-червні INDEX прийматиме українського письменника. У липні-вересні програма залучить письменника з-за кордону. Відображаючи важливість міжнародної взаємодії для Вікторії Амеліної, INDEX проведе спільний захід для стипендіатів з України та з-за кордону у Львові наприкінці вересня 2025 року. Докладно про умови, які пропонують учасникам Стипендійної програми, про те, хто може подати заявку та про журі:

<https://life.nv.ua/ukr/art/ukrajinskiy-pen-zapochatkuvav-stipendiyu-programu-imeni-viktoriji-amelinoji-50466064.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926924-v-ukraini-zapocatkovuut-stipendijnu-programu-imeni-viktorii-amelinoi.html>

Український тиждень. – 2024. – 13 лист. «Голуби миру у вакуумі»: що не так з книжкою переможниці Букерівської премії. – Крупка А.

«Світові медіа рясніють заголовками про те, що британська письменниця Саманта Гарві стала переможницею однієї з головних літературних нагород світу – Букерівської премії 2024 року. Її вона отримала за роман «Orbital», який, як пише видання Associated Press, «короткий і сповнений чудес». «Його дія відбувається на борту Міжнародної космічної станції, роман роздумує про красу і крихкість Землі», – йдеться у статті. На пресконференції перед оголошенням переможця художник і голова журі цього року Едмунд де Ваал назвав «Орбітал» «прекрасним, чудовим романом», пише The New York Times. А The Washington Post зазначає, що рецензенти як у Британії, так і в Сполучених Штатах високо оцінили твір... «Організатори підкреслили, що як присудження премії, так і номінація означають, що твір читатимуть у всьому світі та продаватимуть більше книжок. Книжковий ринок часто рекламує нагороди», – пише німецьке видання Spiegel. Однак від цих фактів приводів для радості українців не залишається зовсім. А все тому, що сюжет книжки містить і російську пропаганду, та, зрештою, і самих росіян як головних героїв. «Букер 2024 виправдав мої найгірші очікування. Перемогла книжка про тотальне замирення в космосі – з росіянами за штурвалом. Агітка про пацифізм. Так чітко видно закаляну від страху європейську інтелектуальну спільноту, що стає незручно за них. До того: жіночий Букер – Оранж прайс – цього року отримала книжка насправді крута, але не менш дражлива щодо політичного повідомлення. Роман про тамільських тигрів – сепаратистів-терористів зі Шрі-Ланки, основне послання того твору: якщо ми відмовляємося говорити з тими, кого називаємо терористами, то ми ніколи не домовимося про мир. Ок, Європа хоче миру, називається», – відреагувала на перемогу Гарві літературознавиця та літературна критикиня Ганна Улюра. За сюжетом – місія відбувається у космосі, на орбіті – шестеро астронавтів. «Ліричний відступ оповідача: вони – ніби мікромодель людства, розбіжності і відстані між ними в космосі стираються, вони начебто родина, не та, яку можеш обирати, але та, з якою вчишся ідентифікуватися. Італієць, американець, британка, японка, два росіянина... Всі розбіжності в космосі зникають, і в ілюмінаторі – матінка-Земля. Метафора прозора: Земля виношує і родить нове людство. І тільки дуже шкода, що в космос відлетіли лише два росіянина. І то не навіки», – пише Ганна Улюра... У сюжеті вражає іще один факт. Серед описів є кілька довгих речень про осяйну Москву, яка миготить вогниками прямо у космос. «України нема. Є якась Східна Європа, яка межує з Росією. І за Румунією починається Москва. Командир місії – росіянин. Ні, вони не розбилися і не згоріли у фіналі. На землі починається тайфун. Екіпаж на орбіті готується до висадки на Місяць. Голуби миру. В вакуумі», – пише Ганна Улюра». Докладно:

<https://tyzhden.ua/holuby-myru-u-vakuumi-shcho-ne-tak-z-knyzhkoiu-peremozhnytsi-bukerivskoi-premii/>

Український тиждень. – 2024. – 13 лист. Дім Кобринської стане резиденцією для письменниць. – Петренко-Цеунова О.

Представниці українського феміністичного видавництва «Creative Women Publishing» оголосили про намір відбудувати зруйнований будинок зачинательки українського жіночого руху Наталії Кобринської в Болехові та створити в ньому творчу резиденцію для письменниць. Це вже не перший проєкт видавництва з відновлення історичної пам'яті: уже незабаром у «Creative Women Publishing» вийде перевидання жіночого альманаха «Перший вінок» (1887) та книжку про його авторок. Це був складний і амбітний проєкт українських письменниць початку ХХ століття, який об'єднав одинадцятьох галичанок і шістьох наддніпрянок, розділених кордоном імперій, проте поєднаних спільним досвідом боротьби за права та творчу самореалізацію жіноцтва. Символічно, що саме відновлений будинок Кобринської стане осідком для Школи письма для жінок «Вона пише», яку розробляють співзасновниці видавництва. Докладно:

<https://tyzhden.ua/dim-kobrynskoi-stane-rezydentsiieiu-dlia-pysmennyts/>

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. Роман Анастасії Левкової «За Перекопом є земля» вийшов у словацькому перекладі. – Інф.

У словацькому перекладі вийшов роман української письменниці, редакторки і кураторки літературних проєктів Анастасії Левкової «За Перекопом є земля». Про це авторка повідомила у Фейсбуці. «Вийшов словацький переклад «За Перекопом є земля». Перекладач – Ондрей Губінські, видавництво DAJAMA. Обкладинка, так розумію, на основі оригінальної, Іви Кучеренко», – зазначила Анастасія Левкова. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3926932-roman-anastasii-levkovoї-za-perekopom-e-zemla-vijsov-u-slovackomu-perekladi.html>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2024. – 13 лист. Війна та культурна спадщина: інтерв'ю з захисником українських пам'яток та військовим ЗСУ Кирилом Кобцевим. – Асадчева Т.

З 24 лютого 2022 року по 5 листопада 2024-го через російське вторгнення були зруйновано або пошкоджено 1179 об'єктів культурної спадщини в Україні, з яких 120 – національного значення, 990 – місцевого, і 69 – щойно виявлених. Ступінь пошкодження майже 200 архітектурних об'єктів залишається невідомим. За даними Міністерства культури та стратегічних комунікацій, Україна зазнає значних втрат культурних цінностей ще з 2014 року, а від початку повномасштабного вторгнення загроза знищення збільшилася у рази. Громадські активісти та влада шукають шляхи збереження культурної спадщини, залучаючи міжнародну підтримку, будуючи захисні споруди та евакуюючи пам'ятки в безпечніші місця. Однак бойові дії та ворожі

ракетні атаки не гарантують їхнього збереження у майбутньому. Видання пропонує розмову з Кирилом Кобцевим – музейним експертом з інформаційних технологій, безпеки та захисту культурних цінностей, який є також військовим ЗСУ. А ще – головою Виконавчого комітету ГС «Український комітет Блакитного щита» та офіційним представником Міжнародного комітету Блакитного щита в Україні. Він розповів про те, як вирішив займатися порятунком культурних цінностей під час війни; як інформаційно-комунікаційні технології допомагають у роботі на фронті; які найбільші виклики у збереженні культурних цінностей в умовах бойових дій; яке значення має Конвенція про захист культурної спадщини в разі війни, була прийнята в 1954 році та які зобов'язання взяла на себе Україна після її ратифікації; про роботу Міжнародного комітету Блакитного щита в Україні. Також у розмові йшлося про кадри у цій галузі та поради молодим спеціалістам, які прагнуть займатися музейною справою та збереженням культурних цінностей в Україні. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104958/>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. В Австралії проведуть літературну подію до роковин Голодомору. – Інф.

Український літературний клуб «Мальви» у Мельбурні (Австралія) запросив 17 листопада на віртуальну літературну подію «Пам'ять і сила: розповідаємо дітям про голодомор», покликану вшанувати роковини Голодомору-геноциду 1932–1933 років в Україні. Учасники особливої літературної події разом через літературне слово, згадають і розкажуть дітям про важкі роки Голодомору. У рамках заходу обговорюватимуть книги «Через вогонь над водою» віцепрезидентки Світового конгресу українців Наталії Пошивайло-Таулер і «Голодомор: заглушені голоси голодних дітей» Лесі Мельничук. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3926199-v-avstralii-provedut-literaturnu-podiu-do-rokovin-golodomoru.html>

Укрінформ. – 2024. – 14 лист. У Фінляндії діаспора провела фестиваль «Українські кінодні у Гельсінкі». – Інф.

Товариство українців Фінляндії (ТУФ) організувало фестиваль «Українські кінодні у Гельсінкі», головною темою якого стала участь жінок у війні. Про це повідомив сайт Світового конгресу українців. Фестиваль відкрився фінським документальним фільмом «Лотати / Жінки на війні» (реж. Тару Мякеля, 1995), який розповідає про ветеранок жіночої добровольчої парамілітарної організації Lotta Svärd, історія якої була сильно цензурована під час холодної війни. Український документальний фільм «Невидимий батальйон» (2017) показали, щоб привернути увагу до гендерної дискримінації у ЗСУ, проблеми ПТСР та підвищити обізнаність про російсько-українську війну. Загалом у програмі було чотири фільми. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3926962-u-finlandii-diaspora-provela-festival-ukrainski-kinodni-u-gelsinki.html>

Укрінформ. – 2024. – 13 лист. В українській бібліотеці у Лондоні проходить виставка портретів білорусів, полеглих за Україну. – Інф.

У Бібліотеці й архіві ім. Тараса Шевченка Союзу українців у Великій Британії в Лондоні триває виставка «Білоруський мартиролог», на якій представлені портрети полеглих за волю України білоруських добровольців і політв'язнів. Про це йдеться на фейсбук-сторінці Союзу українців у Великій Британії (Association of Ukrainians in Great Britain). Портрети були створені Ксішею Ангеловою (творчий псевдонім Ксіша), яка особисто була присутня на відкритті виставки та коментувала свої праці. «Художниця створила сотні образів політв'язнів, які зараз перебувають у в'язницях Білорусі, тому що вони виступали проти диктатури Лукашенка, інші висловлювали підтримку Україні. Після широкомасштабного вторгнення Росії в Україну, 24 лютого 2022 р., Ксіша активно включилася у волонтерську діяльність, приймаючи українських біженців на вокзалах польської столиці, а також проводячи з ними арттерапію», – повідомили в діаспорній організації. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3926755-v-ukrainskij-biblioteci-u-londoni-prohodit-vistavka-portretiv-bilorusiv-poleglih-za-ukrainu.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2024. – 13 лист. Український аудіогід з'явився у Музеї церковної спадщини у Вільнюсі. – Інф.

У Музеї церковної спадщини (Važnytinių paveldo muziejus) у Вільнюсі 12 листопада відбулася презентація україномовного аудіогіда, який вже став четвертим у Литві, а також інформаційного видання музею українською мовою. Про це у Фейсбуці повідомило посольство України у Литві. У диппредставництві зауважили, що цей проєкт охоплює не лише експозиції самого музею, а й такі знакові об'єкти литовської столиці як Дзвіниця, Скарбниця та Крипти Кафедрального собору, що є відділеннями музею. Ця ініціатива стала можливою завдяки підтримці Першої леді України Олени Зеленської, яка у своєму відеозверненні зазначила: «...національна спадщина не гине, повертається народам, яким належать, тим, хто її цінує. І будь-які війни не завадять збереженню культури і пам'яті. Зараз, коли Україна обороняє свої скарби – духовні і фізичні – це дуже тішить і дає надію». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3926682-ukrainskij-audiogid-zavivsa-u-muzei-cerkovnoi-spadsini-u-vilnusi.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26

Рудіч О. А.,

електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm